

- N. B. : (1) Attempt any **four** questions.
(2) **All** questions carry **20** marks each.

1. Explain the concept of educational research with its scope and limitations.
2. Formulate a research problem and prepare its research proposal accordingly.
3. What are the advantages of historical research in Education ? Make a list of ten problems in Indian Education that should be tackled through the historical method.
4. What is action research ? Explain it's characteristics.
5. Define sampling. Explain the different probability sampling techniques.
6. Define experimental research. Explain the different types of experimental designs.
7. Explain the use of non-parametric tests in analysis of data.
8. Write short notes any **four** of the following :—
 - (a) Uses of applied research
 - (b) Independent and dependent variables
 - (c) Importance of historical research
 - (d) One-tailed and two-tailed tests
 - (e) Importance of Bibliography
 - (f) Uses of footnotes.

मराठी रुपांतर

सूचना : (१) कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

(२) प्रत्येक प्रश्नास २० गुण आहेत.

१. शैक्षणिक संशोधनाची संकल्पना, तिची व्याप्ती व मर्यादांसह स्पष्ट करा.
२. एक संशोधन समस्या निश्चित करून तिचा संशोधन आराखडा तयार करा.
३. शिक्षणातील ऐतिहासिक संशोधनाचे फायदे कोणते ? ऐतिहासिक पध्दतीसी निगडित भारतीय शिक्षणातील दहा समस्यांची यादी करा.
४. कृतिसंशोधन म्हणजे काय ? त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
५. न्यादार्शन म्हणजे काय ? विविध संभाव्येतर न्यादार्शन तंत्रे स्पष्ट करा.
६. प्रायोगिक संशोधनाची व्याख्या द्या. विविध प्रकारचे प्रायोगिक अभिकल्प स्पष्ट करा.
७. न्यादार्शाच्या विश्लेषणात अपरिमाणात्मक (नॉनपॅरामेट्रिक) चाचण्यांचा उपयोग स्पष्ट करा.
८. कोणत्याही चारांवर टिपा लिहा.
 - (अ) उपयोजित संशोधनांचे उपयोग
 - (ब) स्वतंत्र व परतंत्र चले
 - (क) ऐतिहासिक संशोधनाचे महत्त्व
 - (ड) एकपुच्छ व द्विपुच्छ चाचण्या
 - (इ) संदर्भ सूचीचे महत्त्व
 - (फ) तळटिपांचे उपयोग.